

Dato: 22. februar 2019

Fax. dir.: 4477 3433

E-mail: ejo@balk.dk

Kontakt: Elsebeth Fjord

Notat

Som udgangspunkt kan borgere selv bestemme, om de vil tage imod den hjælp, pleje og omsorg, som kommunen tilbyder. Serviceloven indeholder et regelsæt om magtanvendelser, som undtagelsesvis tillader personale at anvende magt over for personer, med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når indgrebet vurderes nødvendigt, for at kunne yde den nødvendige omsorg over for borgeren.

Der er hovedsageligt tale om situationer, hvor indgrebet er nødvendigt for at undgå personskeade.

Når der foretages en magtanvendelse, eller der ansøges om en forhåndsgodkendelse af magtanvendelse, skal dette registreres og indberettes til kommunen. Herefter træffer handlekommunen afgørelse om magtanvendelsen kan godkendes.

Magtanvendelse efter serviceloven kan bestå i:

- § 125. stk.1. Anvendelse af personlig alarm- eller pejlesystemer
- § 125. stk.3. Etablering af særlige døråbnere
- § 126. Fastholdelse for at undgå personskeade
- § 126.a. Fastholdelse af borgeren for at kunne gennemføre personlig hygiejne
- § 127. Tilbageholdelse i boligen
- § 128. Anvendelse af stofseler
- § 129. Optagelse i særlige botilbud mod borgerens ønske
- § 137. Fuldbydelse af strafferetlige foranstaltninger for domfældte udviklingshæmmede

Nedenfor er lovgivning vedrørende servicelovens § 129 og § 137 uddybet, da der i 2018 har været 8 godkendelser af flytning mod borgers vilje jf. servicelovens §129. Der har i alle tilfælde været tale om flytning af borgere fra gamle botilbud, som skulle renoveres eller nedlægges og til nybyggede tilbud. Og et tilfælde af anvendelse af servicelovens § 137, fuldbydelse af strafretlig foranstaltning.

Optagelse i særligt botilbud mod borgerens ønske Servicelovens § 129.

Handlekommunen kan indstille til statsforvaltningen om at træffe afgørelse om, at en person, der modsætter sig flytning eller mangler evnen til at give informeret samtykke hertil, skal optages i et bestemt botilbud eller plejecenter, når

- 1) det er absolut påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og
- 2) hjælpen ikke kan gennemføres i personens hidtidige bolig og
- 3) den pågældende ikke kan overskue konsekvenserne af sine handlinger og
- 4) den pågældende udsætter sig selv for at lide væsentlig personskade og
- 5) det er uforsvarligt ikke at sørge for flytning.

Fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger m.v. Servicelovens § 137.

Magtanvendelseslovgivningen giver mulighed for, at et botilbud kan gennemføre indgreb, som kan understøtte den strafferetlige afgørelse over for borgere, der er anbragt i særlige botilbud, fordi de ikke er strafegnede og derfor ikke afsoner i almindeligt fængsel. Formålet er at give personalet muligheder for at forebygge og forhindre, at de anbragte borgere begår ny kriminalitet samt sikre orden og sikkerhed på botilbuddet, både for de anbragte borgere, personalet og de øvrige beboere.

Overtræder en borger med udviklingshæmning straffeloven, bliver vedkommende anmeldt til politiet - og måske anholdt og sigtet efter retsplejelovens bestemmelser for sidenhen at blive domfældt i henhold til straffeloven.

Da borgere med udviklingshæmning ikke vurderes at være strafegnede, får de i stedet en foranstaltningsdom, som effektueres i socialt regi f.eks. et botilbud. En borger med udviklingshæmning i lettere grad og personer, der må ligestilles hermed, kan dog pålægges straf, når særlige omstændigheder taler for det.

Kriminalpræventivt tilsyn

Tilsynsmyndigheden (handlekommunen) er forpligtet til at føre kriminalpræventivt tilsyn med den foranstaltningsdømte. Det vil sige, at tilsynsmyndigheden skal træffe de fornødne afgørelser for at sikre, at dommens præmisser og vilkår følges. Formålet er at minimere risikoen for, at den foranstaltningsdømte begår ny kriminalitet. Det kan f.eks. være at træffe beslutning om, at borger ikke må have adgang til internettet, og derfor ikke må have sin egen telefon eller pc med mulighed for internetadgang.

Der er følgende indgrebsmuligheder;

- § 137 g. Indskrænkning i den anbragtes adgang til internet og telefon.
- § 137 h. Undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele.
- § 137 i. Inddragelse af den anbragtes effekter.
- § 137 j. Aflåsning af den anbragtes bolig for natten i op til otte timer i perioden mellem kl. 21.00 og 8.00.